



**WOJEWODA MAZOWIECKI**

Warszawa, 26 marca 2020 r.

WK-I.431.1.61.2019  
(WK-I.431.4.43.2019)

**Pan  
Grzegorz Góral  
Wójt Gminy Kotuń**

**Urząd Gminy Kotuń  
ul. Siedlecka 56C  
08-130 Kotuń**

#### **WYSTĄPIENIE POKONTROLNE**

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie<sup>1</sup> oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej<sup>2</sup>, kontrolerzy: Iwona Parys – starszy inspektor wojewódzki oraz Błażej Jakoniuk – inspektor wojewódzki w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, przeprowadzili w dniach od 14 listopada do 6 grudnia 2019 r. kontrolę problemową w Urzędzie Gminy Kotuń z siedzibą przy ul. Siedleckiej 56C.

Kontrolą objęto stan realizacji zadań z zakresu administracji rządowej w przedmiocie działalności urzędu stanu cywilnego (dalej USC), prowadzenia ewidencji ludności oraz wydawania, wymiany i unieważniania dowodów osobistych, w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 14 listopada 2019 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 27 lutego 2020 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Panu Wójtowi wystąpienie pokontrolne.

#### **I. Działalność urzędu stanu cywilnego**

W kontrolowanym okresie sporządzono jeden akt urodzenia, 79 aktów małżeństwa i 94 akty zgonu, a także dokonano 6 czynności przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, jednej czynności rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami RP i nie zostało tam zarejestrowane, 13 czynności sprostowania aktu stanu cywilnego i 16 czynności

---

<sup>1</sup> Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1464).

<sup>2</sup> Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

uzupełnienia aktu stanu cywilnego. Ponadto wydano 1 252 odpisy aktów stanu cywilnego, 2 zaświadczenia o stanie cywilnym, jedno zaświadczenie stwierdzające, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, a także 8 decyzji na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska<sup>3</sup>. Nie wydawano natomiast decyzji odmawiających dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego oraz decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego rejestracji aktów stanu cywilnego, jak również zaświadczeń o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby oraz o nieposiadaniu księgi stanu cywilnego.

Badaniu poddano jeden akt urodzenia<sup>4</sup>, 10 aktów małżeństwa, w tym trzy<sup>5</sup> wydane po zawarciu małżeństwa przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego i siedem<sup>6</sup> po zawarciu małżeństwa w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego<sup>7</sup>, 10 aktów zgonu<sup>8</sup>, 5 czynności sprostowania aktu stanu cywilnego<sup>9</sup>, 5 czynności uzupełnienia aktu stanu cywilnego<sup>10</sup>, 5 czynności przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego<sup>11</sup>, wydanie odpisu po dokonanej jednej czynności rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami RP i nie zostało tam zarejestrowane<sup>12</sup>, 2 zaświadczenia o stanie cywilnym<sup>13</sup>, jedno zaświadczenie stwierdzające, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo<sup>14</sup>, a także 8 decyzji<sup>15</sup> wydanych na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska.

Rejestracji stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego dokonał w poddanych kontroli sprawach kierownik USC lub jego zastępca, zgodnie z właściwością określoną w art. 9 ust 1 i 2 oraz art. 13 ust. 1 i 2

---

<sup>3</sup> Ustawa z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. z 2016 r. poz. 10, ze zm.).

<sup>4</sup> Dotyczy aktu oznaczonego: 1426032/00/AU/2019/078800.

<sup>5</sup> Dotyczy aktów oznaczonych: 1426032/00/AM/2018/785198, 1426032/00/AM/2018/861409, 1426032/00/AM/2019/824570.

<sup>6</sup> Dotyczy aktów oznaczonych: 1426032/00/AM/2018/014645, 1426032/00/AM/2018/901622, 1426032/00/AM/2018/589669, 1426032/00/AM/2018/954623, 1426032/00/AM/2019/032743, 1426032/00/AM/2019/449913, 1426032/00/AM/2019/752459.

<sup>7</sup> Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 2086, ze zm.).

<sup>8</sup> Dotyczy aktów oznaczonych: 1426032/00/AZ/2018/285666, 1426032/00/AZ/2018/578528, 1426032/00/AZ/2018/823045, 1426032/00/AZ/2018/395589, 1426032/00/AZ/2018/296661, 1426032/00/AZ/2018/266412, 1426032/00/AZ/2019/908747, 1426032/00/AZ/2019/340855, 1426032/00/AZ/2019/912767, 1426032/00/AZ/2019/790379.

<sup>9</sup> Dotyczy aktów oznaczonych: 1426032/00/AU/1950/837077, 1426032/00/AU/1954/042651, 1426032/00/AU/1955/793481, 1426032/00/AM/1976/159900, 1426032/00/AZ/2011/426928.

<sup>10</sup> Dotyczy aktów oznaczonych: 1426032/00/AZ/2011/590535, 1426032/00/AM/1979/895596, 1426032/00/AM/1958/986202, 1426032/00/AM/1981/931053, 1426032/00/AU/1960/317578.

<sup>11</sup> Dotyczy aktów oznaczonych: 1426032/00/AZ/2018/701692, 1426032/00/AU/2018/932647, 1426032/00/AU/2018/390188, 1426032/00/AM/2019/465305, 1426032/00/AM/2019/308292.

<sup>12</sup> Dotyczy aktu oznaczonego: 1426032/00/AU/2018/340956.

<sup>13</sup> Dotyczy zaświadczeń wydanych na drukach oznaczonych: BA.0032324, BB 0037052.

<sup>14</sup> Dotyczy zaświadczenia wydanego na druku oznaczonym BB 0037051.

<sup>15</sup> Dotyczy decyzji oznaczonych: USC.5355.2.2018, USC.5355.3.2018, USC.5355.4.2018, USC.5355.5.2018, USC.5355.1.2019, USC.5355.3.2019, USC.5355.6.2019 (z 27.06.2019 r. i 10.09.2019).

ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego<sup>16</sup>, uwierzytelniając akty stanu cywilnego przez złożenie podpisu elektronicznego weryfikowanego za pomocą certyfikatu wydanego przez ministerstwo cyfryzacji.

Poddane kontroli akty stanu cywilnego sporządzono we właściwych rocznikach, oznakowanych zgodnie z zasadami określonymi w § 21 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego<sup>17</sup>.

Akty stanu cywilnego oznaczano oddzielenie dla każdego rodzaju zdarzenia, zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego. Oznaczenia aktów stanu cywilnego zostały nadane przez system teleinformatyczny, zgodnie z zasadami określonymi w § 42 ust. 2 powyższego rozporządzenia, a wpisy w rejestrze dokonane zostały w alfabecie łacińskim rozszerzonym, wielkimi literami, z zapisem dat i godzin we właściwym formacie. Wzmianki dołączone do aktów stanu cywilnego zostały uwierzytelnione przez kierownika USC lub jego zastępcę, zgodnie z wymogiem § 12 ww. rozporządzenia.

Poddane kontroli akty stanu cywilnego sporządzone zostały z zachowaniem terminów określonych w art. 52 ust. 1, art. 86 ust. 1 i 3 oraz art. 92 ust. 1 ww. ustawy, a badane akty urodzenia oraz zgonu<sup>18</sup> zawierały wymagane dane określone w art. 60 i art. 95 ust. 1 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.

Akta zbiorowe do poddanych kontroli aktów małżeństwa i zgonu prowadzone są w formie papierowej. W aktach zbiorowych poddanych badaniu aktów małżeństwa znajdują się zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz zaświadczenia stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa i zaświadczenia wydane przez duchownego, o których mowa w art. 8 § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego lub protokoły przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński, które zawierają wymagane elementy określone, odpowiednio: w art. 76 ust. 5 i 6 oraz art. 81 ust. 1 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego. W aktach zbiorowych do poddanych kontroli aktów zgonu znajdują się karty zgonu oraz protokoły zgłoszenia zgonu, zaś w aktach zbiorowych do poddanego kontroli aktu urodzenia – karta urodzenia oraz protokół zgłoszenia urodzenia, zawierające wymagane elementy określone, odpowiednio, w art. 58 oraz art. 94 ust. 2 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.

W przypadku aktów stanu cywilnego sporządzonych na podstawie art. 104 powyższej ustawy, kierownik USC zamieścił adnotację informującą o okolicznościach i podstawie rejestracji aktów, zgodnie z wymogiem określonym w art. 105 ust. 1 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.

Akta zbiorowe prowadzone są w porządku chronologicznym oraz zawierają dokumenty stanowiące podstawę dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego.

---

<sup>16</sup> Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2224, ze zm.).

<sup>17</sup> Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1904, ze zm.).

<sup>18</sup> Przypadki nieokreślenia w akcie zgonu godziny zgonu lub znalezienia zwłok były konsekwencją ich niewskazania w karcie zgonu sporządzanej przez lekarza oraz w protokole zgłoszenia zgonu.

Księgi stanu cywilnego i akta zbiorowe niesporządzone w formie dokumentu elektronicznego zabezpieczone są stosownie do wymogów art. 27 ust. 1 i 2 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego. Księgi stanu cywilnego, których termin przechowywania w archiwum urzędu stanu cywilnego określony w art. 128 ust. 1 ww. ustawy upłynął – zostały przekazane do właściwego archiwum państwowego<sup>19</sup>.

Poddane kontroli decyzje w sprawie zmiany nazwiska wydane zostały zgodnie z właściwością rzeczową organu określoną w art. 12 ust. 1 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, w terminie określonym w art. 35 § 3 k.p.a.<sup>20</sup>, jak również zawierały wymagane elementy, określone w art. 107 § 1 k.p.a.

Za sporządzenie każdego z poddanych kontroli aktów małżeństwa, wydanie odpisu zupełnego aktu stanu cywilnego po rejestracji stanu cywilnego w trybach szczególnych oraz decyzji w sprawie zmiany imienia lub nazwiska pobrano opłatę skarbową w wysokościach określonych w ustawie o opłacie skarbowej<sup>21</sup>.

Zrealizowany został wymóg powiadomienia osoby, której akt dotyczy o złożeniu wniosku o uzupełnienie aktu stanu cywilnego, zgodnie z art. 37 ust. 3 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.

Osoby zatrudnione na stanowisku kierownika USC i zastępcy kierownika USC spełniają wymagania uprawniające do zajmowania tych stanowisk określone, odpowiednio, w art. 8 ust. 1 pkt 3 ppkt a lub c i pkt 4 ww. ustawy.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niewskazanie w jednym akcie małżeństwa<sup>22</sup> nazwiska rodzowego ojca mężczyzny.<sup>23</sup> Działaniem takim naruszono art. 88 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, zgodnie z którym cyt. „(...) Akt małżeństwa zawiera: (...) nazwiska rodowe rodziców osób, które zawarły małżeństwo (...)”. Powyższe było konsekwencją przyjęcia zapewnienia złożonego przez mężczyznę oraz sporządzenia protokołu przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński, w których zamiast nazwiska rodzowego ojca mężczyzny wskazano jego imię, czym naruszono także wymogi określone w art. 76 ust. 4 pkt 4 oraz art. 87 ust. 2 pkt 3 powyższej ustawy, zgodnie z którymi zapewnienie oraz protokół zawiera nazwiska rodowe rodziców osób zawierających małżeństwo. Powyższe skutkowało niekompletnością danych w rejestrze stanu cywilnego.
2. Niezamieszczenie adnotacji o dostosowaniu pisowni danych zawartych w zagranicznym dokumencie do reguł pisowni polskiej na wniosek złożony wraz z wnioskiem o dokonanie transkrypcji po dokonaniu jednej czynności przeniesienia zagranicznego dokumentu stanu cywilnego do rejestru stanu

<sup>19</sup> Przy czym do nieprzekazanych do archiwum państwowego ksiąg stanu cywilnego, których okres przechowywania upłynął – zastosowanie ma przepis art. 129 ust. 3 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.

<sup>20</sup> Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, ze zm.).

<sup>21</sup> Ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1000, ze zm.).

<sup>22</sup> Dotyczy aktu małżeństwa oznaczonego 1426032/00/AM/2018/785198.

<sup>23</sup> Zamiast nazwiska rodzowego ojca mężczyzny wskazano powtórnie jego imię.

cywilnego<sup>24</sup>. Zaniechaniem powyższym naruszono wymóg określony w art. 23 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, zgodnie z którym, cyt.: „(...) Informacje o okolicznościach i podstawie rejestracji (...) zamieszcza się w akcie stanu cywilnego jako adnotację (...)”. W konsekwencji rejestr stanu cywilnego nie zawiera ważnej, z uwagi na istotę transkrypcji, informacji. Zgodnie bowiem z art. 104 ust. 2 ww. ustawy transkrypcja polega na, cyt.: „(...) wiernym i literalnym przeniesieniu treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego (...) bez żadnej ingerencji w pisownię imion i nazwisk osób wskazanych w zagranicznym dokumencie stanu cywilnego (...)”.

3. Oznaczanie akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego w sposób niespełniający wymogów określonych w § 43 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego, tj. polegający na odnotowywaniu oznaczenia nadanego aktowi stanu cywilnego oraz daty jego sporządzenia tylko na przekładkach, którymi obejmowane są akta<sup>25</sup>. Zgodnie z powyższym przepisem, cyt. „(...) Akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego, niezależnie od postaci, w której są sporządzone, opatruje się oznaczeniem nadanym aktowi stanu cywilnego, którego dotyczą (...)”, a cyt. „(...) Akta zbiorowe (...) niesporządzone w formie dokumentu elektronicznego oznacza się dodatkowo datą sporządzenia aktu stanu cywilnego, którego dotyczą (...)”, zaś zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego – akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego to, cyt. „(...) Dokumenty stanowiące podstawę sporządzenia aktu stanu cywilnego lub dokumenty złożone po sporządzeniu aktu stanu cywilnego stanowiące podstawę do dołączenia wzmianki dodatkowej do akt stanu cywilnego lub stanowiące podstawę zamieszczenia przypisku przy innych aktach stanu cywilnego (...)”. Na uwagę mieć też należy, że zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach<sup>26</sup> – do archiwum państwowego przekazywana jest dokumentacja stanowiąca materiały archiwalne, a zgodnie z art. 1 tej ustawy, cyt. „(...) Materiałami archiwalnymi (...) są wszelkiego rodzaju akta i dokumenty (...) oraz inna dokumentacja (...) mająca znaczenie jako źródło informacji o wartości historycznej (...)”. W konsekwencji dokumenty stanowiące akta zbiorowe nie są oznakowane w sposób trwały.

Ponadto w wyniku kontroli stwierdzono, że:

- w jednym akcie zgonu<sup>27</sup> wpisano błędnie nazwisko matki osoby zmarłej, a w rezultacie niezgodne z prawdą dane w rejestrze stanu cywilnego;

<sup>24</sup> Dotyczy aktu oznaczonego 1426032/00/AU/2018/932647. Zgodnie z wyjaśnieniem Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego z 28 listopada 2019 r. – niezamieszczenie adnotacji wynikało z niedopatrzeń.

<sup>25</sup> Zgodnie z wyjaśnieniem pisemnym Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego z 25 listopada 2019 r. – przekładki papierowe będą podlegały archiwizacji, ponieważ oznaczają komplet akt zbiorowych poszczególnych aktów urodzeń, małżeństw i zgonów.

<sup>26</sup> Ustawa z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2019 r. poz. 553, ze zm.).

<sup>27</sup> Dotyczy aktu zgonu oznaczonego 1426032/00/AZ/2018/823045. Zgodnie z wyjaśnieniem pisemnym Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego z 25 listopada 2019 r. – nazwisko matki osoby zmarłej wpisano omyłkowo, wskazując nazwisko osoby zgłaszającej zgon. W trakcie trwania kontroli dokonano sprostowania aktu w przedmiotowym zakresie.

- jeden protokół zgłoszenia zgonu<sup>28</sup> nie został opatrzony pieczęcią urzędową, a podpis osoby sporządzającej protokół<sup>29</sup> – pieczętką z imieniem, nazwiskiem i stanowiskiem służbowym, pomimo że zgodnie z wzorem protokołu zgłoszenia zgonu, stanowiącym załącznik nr 21 do rozporządzenia w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego<sup>30</sup> protokół powinien zostać opatrzony powyższymi pieczęciami;
- w jednym zapewnieniu o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa imię ojca kobiety<sup>31</sup> wskazano z omyłką literową, w 11 zapewnieniach<sup>32</sup> – nie wskazano pełnego oznaczenia organu, który wydał dowód tożsamości<sup>33</sup>, zaś w 3 zapewnieniach<sup>34</sup> – określając organ, który wydał dowód tożsamości wskazano także nieumieszczany w dowodach osobistych kod TERYD jednostki samorządu terytorialnego. Zgodnie ze wzorem przedmiotowego zapewnienia, stanowiącym załącznik nr 35 do rozporządzenia w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego, oznaczenie dokumentu tożsamości winno wskazywać przez kogo został on wydany. Dane w tym zakresie powinny pochodzić z okazanego dokumentu tożsamości, zgodnie z wymogiem art. 76 ust. 4 pkt 1 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego;
- dokonując jednej czynności transkrypcji<sup>35</sup>, częściowo dostosowano pisownię danych zawartych w zagranicznym dokumencie do reguł pisowni polskiej na wniosek złożony z wnioskiem o dokonanie transkrypcji, jak również nie ustalono, czy jedna z osób, której zagraniczny dokument stanu cywilnego dotyczy<sup>36</sup> posiadała także obywatelstwo polskie i czy posługiwała się aktami stanu cywilnego sporządzonymi w Rzeczypospolitej Polskiej<sup>37</sup>, pomimo że zgodnie z art. 104 ust. 7 ww. ustawy

<sup>28</sup> Dotyczy protokołu, na podstawie którego sporządzono akt zgonu oznaczony 1426032/00/AZ/2019/912767.

<sup>29</sup> Podpis nieczytelny.

<sup>30</sup> Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego (Dz.U. z 2015 r., poz.194, ze zm.).

<sup>31</sup> Dotyczy zapewnienia złożonego przez kobietę, stanowiącego akta zbiorowe aktu małżeństwa oznaczonego 1426032/00/AM/2018/785198, w którym zamiast imienia KRZYSZTOF wskazano „KRSZYSZTOF”.

<sup>32</sup> Dotyczy zapewnień stanowiących akta zbiorowe do aktów: 1426032/00/AM/2018/785198, 1426032/00/AM/2018/014645, 1426032/00/AM/2018/901622, 1426032/00/AM/2018/589669, 1426032/00/AM/2018/861409, 1426032/00/AM/824570 (zapewnienie złożone przez mężczyznę).

<sup>33</sup> Określając tylko rodzaj organu, np. WÓJT”, PREZYDENT MIASTA”. Zgodnie z wyjaśnieniem pisemnym Kierownika USC w Kotuniu z 25 listopada 2019 r. – w zapewnieniach składanych przez nupturientów nie wpisywano pełnego oznaczenia wystawcy dokumentu tożsamości, ponieważ właściwe pole uzupełniane było automatycznie danymi z bazy PESEL, stąd uznano, że pobierane określenie organu wydającego dokument tożsamości jest wystarczające; w części przypadków pole uzupełniane było automatycznie także danymi w zakresie miejscowości stanowiącej siedzibę organu oraz kodu terytorialnego.

<sup>34</sup> Dotyczy zapewnień stanowiących akta zbiorowe do aktów: 1426032/00/AM/2019/032743, 1426032/00/2019/824570 (zapewnienie złożone przez kobietę).

<sup>35</sup> Dotyczy aktu oznaczonego 1426032/00/AM/2019/465305, w którym częściowo dostosowano do reguł pisowni polskiej imię ojca mężczyzny wpisane w akcie obcojęzycznym. Zgodnie z wyjaśnieniem pisemnym Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego z 28 listopada 2019 r. powyższe wynika z omyłki. W trakcie kontroli dokonano sprostowania poprzez usunięcie wprowadzonego znaku diakrytycznego w imieniu ojca mężczyzny.

<sup>36</sup> Dotyczy osoby, której dane częściowo dostosowano do reguł pisowni polskiej.

<sup>37</sup> Z wyjaśnienia Kierownika USC z 28 listopada 2019 r. wynika, że organowi nie są znane dane umożliwiające dokonanie ustaleń czy dla mężczyzny, którego akt dotyczy sporządzone zostały akty w Rzeczypospolitej Polskiej, jak również czy nie posiada obywatelstwa polskiego. Akta sprawy nie zawierają dowodów na dokonywanie przez organ ustaleń w tym zakresie.

dostosowanie pisowni danych zawartych w zagranicznym dokumencie do reguł pisowni polskiej może nastąpić na wniosek złożony z wnioskiem o dokonanie transkrypcji dokumentu stanu cywilnego, który dotyczy obywateli polskich posługujących się również aktami stanu cywilnego sporządzonymi w Rzeczypospolitej Polskiej. Brak powyższych ustaleń skutkować może nieprawidłowościami w dokonaniu przedmiotowej transkrypcji;

- w 8 poddanych kontroli aktach nie podano niektórych z wymaganych danych<sup>38</sup>, tj. w 2 przypadkach<sup>39</sup>
  - kraju urodzenia jednej lub każdej z osób, której akt dotyczy, w 2 przypadkach<sup>40</sup> – kraju miejsca zgonu, w 1 przypadku<sup>41</sup> – kraju urodzenia i obywatelstwa jednej z osób, której akt dotyczył, w 3 przypadkach<sup>42</sup>
  - obywatelstwa dziecka lub rodziców oraz numeru PESEL rodziców dziecka;
- do dwóch aktów sporządzonych w drodze transkrypcji<sup>43</sup> nie dołączono przypisków o innych aktach dotyczących osób, których dotyczy akt przeniesiony do rejestru stanu cywilnego, zaś do jednego aktu<sup>44</sup> dotyczącego osoby, której akt transkrybowany dotyczył nie dołączono przypisku o akcie transkrybowanym, pomimo że zgodnie z art. 25 ust. 1 i 2 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, cyt.: *„(...) Informacje o innych aktach stanu cywilnego dotyczących tej samej osoby (...) zamieszcza się przy akcie stanu cywilnego w formie przypisków. (...) Sporządzając akt stanu cywilnego (...) niezwłocznie zamieszcza się przypiski przy innych aktach stanu cywilnego dotyczących tej samej osoby (...)”*;
- z jednego wniosku skutkującego sprostowaniem<sup>45</sup> oraz dwóch wniosków skutkujących uzupełnieniem<sup>46</sup> aktu stanu cywilnego, a także z jednego wniosku skutkującego przeniesieniem do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego<sup>47</sup> nie wynikało, że złożyła je osoba mająca w tym, odpowiednio, interes prawny lub faktyczny, pomimo że zgodnie z art. 35 ust. 3, art. 37 ust. 3 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego czynności sprostowania lub uzupełnienia aktu stanu cywilnego dokonuje się na wniosek osoby mającej w tym interes prawny, zaś zgodnie z art. 104 ust. 4 ww. ustawy
  - wniosek o dokonanie transkrypcji może złożyć osoba, która wykaże interes prawny w transkrypcji

---

<sup>38</sup> Zgodnie z wyjaśnieniami pisemnymi Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego oraz okazanymi dowodami – braku uzupełniono w trakcie kontroli.

<sup>39</sup> Dotyczy aktów: 1426032/00/AM/2018/785198, 1426032/00/AM/2018/589669.

<sup>40</sup> Dotyczy aktów: 1426032/00/AZ/2018/578528, 1426032/00/AZ/2018/296661.

<sup>41</sup> Dotyczy aktu oznaczonego 1426032/00/AM/2019/465305.

<sup>42</sup> Dotyczy aktów oznaczonych: 1426032/00/AU/2018/932647, 1426032/00/AU/2018/390188, 1426032/00/AU/2018/340956.

<sup>43</sup> Dotyczy aktów oznaczonych: 1464011/00/AM/2019/465305, 1464011/00/AM/2019/308292. Braku uzupełniono w trakcie kontroli.

<sup>44</sup> Dotyczy aktu urodzenia osoby, dla której sporządzono poddany kontroli akt 1464011/00/AM/2019/465305.

<sup>45</sup> Dotyczy sprostowania aktu oznaczonego 1426032/00/AZ/2011/426928. Zgodnie z wyjaśnieniem pisemnym Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego z 29 listopada 2019 r. – wnioskodawca ustnie oświadczył, że przeprowadza postępowanie spadkowe.

<sup>46</sup> Dotyczy uzupełnienia aktów oznaczonych: 1426032/00/AZ/2011/590535, 1426032/00/AM/1958/986202. Zgodnie z wyjaśnieniem pisemnym Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego z 29 listopada 2019 r. – wnioskodawcy poinformowali ustnie o przeprowadzonym postępowaniu spadkowym.

<sup>47</sup> Dotyczy aktu oznaczonego 1426032/00/AZ/2018/701692. Zgodnie z wyjaśnieniem pisemnym Kierownika USC z 28 listopada 2019 r. – wnioskodawca ustnie poinformował, że polski akt niezbędny jest do przeprowadzenia postępowania spadkowego.

lub interes faktyczny w transkrypcji dokumentu potwierdzającego zgon. Pomimo występującego braku formalnego, organ nie zastosował trybu określonego w art. 64 § 2 k.p.a., który nakłada obowiązek wzywania wnoszącego żądanie do usunięcia braków formalnych z pouczeniem, że ich nieusunięcie spowoduje pozostawienie podania bez rozpoznania, ani nie sporządził protokołu wymaganego w przypadku przyjęcia ustnie złożonego przez stronę oświadczenia. W rezultacie nie zostały udokumentowane przesłanki umożliwiające dokonanie powyższych czynności;

- występując o wyniesienie ksiąg stanu cywilnego poza lokal Urzędu Stanu Cywilnego<sup>48</sup> – nie wskazano, że wyniesieniu, w celu przekazania do Archiwum Państwowego, podlegać będą także akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego do dwóch z ww. ksiąg, pomimo że zgodnie z art. 27 ust. 3 ww. ustawy, cyt.: *„(...) Akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego niesporządzone w formie dokumentu elektronicznego mogą być wynoszone poza urząd stanu cywilnego za zgodą wojewody wyrażoną w drodze postanowienia (...)”*;
- udostępniany przez organ w okresie kontrolowanym formularz *Wniosku o zmianę imienia i/lub nazwiska* nie wskazywał na wymóg określenia we wniosku kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia oraz małżeństwa, jeżeli zmiana dotyczyłaby tego aktu, co skutkowało niewskazaniem kierownika, który taki akt sporządził we wszystkich poddanych kontroli wnioskach o wydanie przedmiotowej decyzji<sup>49</sup>, pomimo że zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt b ustawy o zmianie imienia i nazwiska, cyt.: *„(...) Wniosek o zmianę imienia lub nazwiska zawiera (...) wskazanie kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia oraz akt małżeństwa, jeżeli zmiana imienia lub nazwiska będzie dotyczyła tego aktu (...)”*;
- udostępniany przez organ w 2018 r. formularz *Wniosku o zmianę imienia i/lub nazwiska* zawierał klauzulę o odpowiedzialności karnej, cyt.: *„(...) z art. 233 Kodeksu karnego za składanie fałszywych zeznań (...)”*, pomimo że zgodnie z art. 233 § 6 ustawy Kodeks karny<sup>50</sup> przepisy § 1-3 oraz 5 powyższego artykułu stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawowy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej, a ustawa o zmianie imienia i nazwiska nie zawiera takiego przepisu;
- doręczenie jednej decyzji o zmianie nazwiska<sup>51</sup> nastąpiło z naruszeniem wymogów określonych w art. 39 i art. 46 § 1 k.p.a., zgodnie z którymi, cyt. *„(...) Organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem (...)”*, a cyt. *„(...) Odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim*

<sup>48</sup> Dotyczy wniosku z 28.02.2018 r., skutkującego wydaniem postanowienia Wojewody Mazowieckiego znak WSO-I.6235.60.2018 z 02.03.2018 r. zezwalającego na wyniesienie poza lokal Urzędu Stanu Cywilnego w Kotuniu, celem przekazania do Archiwum Państwowego w Siedlcach, ksiąg urodzeń, małżeństw i zgonów z 1917 r.

<sup>49</sup> Zgodnie z wyjaśnieniem Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego z 5 grudnia 2019 r. – powyższego wymogu nie uwzględniano we wnioskach, ponieważ dane powyższe organ może sam ustalić dzięki rejestrowi BUSC i PESEL.

<sup>50</sup> Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1950, ze zm.).

<sup>51</sup> Dotyczy decyzji oznaczonej USC.5355.1.2019.



*podpisem ze wskazaniem daty doręczenia (...)*". W konsekwencji organ nie dysponuje potwierdzeniem faktu i daty doręczenia decyzji stronie;

- 4 decyzje w sprawie zmiany imienia i nazwiska<sup>52</sup> wydano przed upływem określonego w zawiadomieniu o wszczęciu postępowania terminu na zapoznanie się z aktami i możliwości wypowiedzenia się w sprawie. Tym samym organ nie zrealizował obowiązku określonego w art. 10 § 1 k.p.a., zgodnie z którym, cyt. „(...) *Organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań (...)*”, pomimo że wszczynając postępowanie uznał powyższe za zasadne. Nadmienić należy, że zgodnie z zasadą pogłębiania zaufania obywateli wyrażoną w art. 8 § 1 k.p.a. – organy administracji publicznej winny prowadzić postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej;
- w 7 decyzjach wydanych na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska<sup>53</sup> uzupełniono jej treść poprzez odręczne dopisanie dnia, w którym decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu – po dniu wydania decyzji. Powyższym działaniem naruszono tryb uzupełniania decyzji określony w art. 111 § 1a i 1b k.p.a., zgodnie z którymi, cyt.: „(...) *Organ administracji publicznej, który wydał decyzję, może ją uzupełnić (...) z urzędu w zakresie, o którym mowa w § 1 (...) Uzupełnienie (...) decyzji następuje w formie postanowienia.*”, przy czym na uwadze mieć jednak należy, że uzupełnienie dotyczyć może rozstrzygnięcia bądź prawa odwołania, wniesienie w stosunku do decyzji powództwa do sądu powszechnego lub skargi do sądu administracyjnego albo sprostowania zamieszczonego w decyzji pouczenia w tych kwestiach<sup>54</sup>. Powyższy sposób postępowania podważać może zaufanie do organu administracji publicznej;
- w 8 postępowaniach w sprawie zmiany imienia i nazwiska<sup>55</sup> nie udokumentowano daty doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania, pomimo że zgodnie z art. 127a § 2 k.p.a. decyzja staje się ostateczna i prawomocna z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania, a zgodnie z § 42 ust. 2 Instrukcji kancelaryjnej stanowiącej Załącznik Nr 1 do rozporządzenia w sprawie instrukcji

---

<sup>52</sup> Dotyczy decyzji oznaczonych: USC.5355.2.2018, USC.5355.3.2018, USC.5355.4.2018, USC.5355.5.2018.

<sup>53</sup> Dotyczy decyzji oznaczonych: USC.5355.2.2018, USC.5355.3.2018, USC.5355.4.2018, USC.5355.5.2018, USC.5355.1.2019, USC.5355.3.2019, USC.5355.6.2019. Zgodnie z wyjaśnieniem pisemnym Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego z 5 grudnia 2019 r. – odręczne dopisanie ww. daty nastąpiło po wcześniejszym podpisaniu decyzji, a uzupełnień dokonał Kierownik USC w obecności strony.

<sup>54</sup> Dokonane przez organ uzupełnienie decyzji nie mieści się w powyższym zakresie.

<sup>55</sup> Dotyczy postępowań zakończonych wydaniem decyzji oznaczonych: USC.5355.2.2018, USC.5355.3.2018, USC.5355.4.2018, USC.5355.5.2018, USC.5355.1.2019, USC.5355.3.2019, USC.5355.6.2019 z 10.09.2019 r.

kancelaryjnej<sup>56</sup>, cyt.: „(...) Po zarejestrowaniu przesyłki na nośniku papierowym punkt kancelaryjny umieszcza i wypełnia pieczęć wpływu na pierwszej stronie pisma lub, w przypadku gdy nie ma możliwości otwarcia koperty, na kopercie (...)”, przy czym stosownie do § 7 pkt 6 powyższego rozporządzenia odcisk pieczęci lub nadruk umieszczany na przesyłkach wpływających na nośniku papierowym, powinien zawierać m.in. datę wpływu. W konsekwencji organ nie dysponuje dowodem poprawności określenia daty ostateczności i prawomocności powyższych decyzji.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania w zakresie działalności urzędu stanu cywilnego ocenia się **pozytywnie pomimo nieprawidłowości**.

Wyniki kontroli wskazują, że w jednostce prawidłowo realizowano zadania w zakresie kompletności aktów urodzenia i zgonu, terminowości sporządzania aktów stanu cywilnego, prowadzenia roczników urodzeń, małżeństw i zgonów w rejestrze stanu cywilnego, przechowywania i zabezpieczania akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego, dołączania dokumentów stanowiących podstawę dokonania czynności materialno-technicznych z zakresu rejestracji stanu cywilnego, powiadamiania stron o toczącym się postępowaniu, kompletności i terminowości wydawania decyzji w sprawie zmiany imienia lub nazwiska, a także pobierania opłaty skarbowej za wydanie decyzji, odpisów, zaświadczeń i czynności materialno-technicznych. Mając natomiast na uwadze, że w wyniku kontroli stwierdzono przypadek niekompletności aktu małżeństwa oraz niezamieszczenia adnotacji w akcie przeniesionym do rejestru stanu cywilnego, a także niewystarczające wypełnienie wymogów w zakresie oznakowania akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego, jak również inne opisane wyżej uchybienia, uzasadnione jest sformułowanie oceny pozytywnej pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

## **II. Prowadzenie ewidencji ludności**

W kontrolowanym okresie przyjęto 292 zgłoszenia pobytu stałego<sup>57</sup>, 216 zgłoszeń pobytu czasowego<sup>58</sup>, 38 zgłoszeń wymeldowania z miejsca pobytu stałego obywateli polskich, 12 zgłoszeń wymeldowania miejsca z pobytu czasowego<sup>59</sup>, 41 wniosków o wydanie zaświadczeń o zameldowaniu na pobyt czasowy, a także 159 wniosków o udostępnienie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców. Ponadto w okresie kontrolowanym wydano 288 zaświadczeń o zameldowaniu na pobyt stały z urzędu. W badanym okresie wydano 14 decyzji administracyjnych w sprawach meldunkowych oraz 1 decyzję o odmowie udostępnienia danych z rejestru mieszkańców.

---

<sup>56</sup> Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. Nr 14 poz. 47).

<sup>57</sup> W tym 292 zgłoszenia obywateli polskich i 1 zgłoszenie cudzoziemca.

<sup>58</sup> W tym 86 zgłoszeń obywateli polskich i 130 zgłoszeń cudzoziemców.

<sup>59</sup> W tym 3 zgłoszenia obywateli polskich i 9 zgłoszeń cudzoziemców.

Badaniu poddano: 20 zgłoszeń pobytu obywateli polskich<sup>60</sup>, 6 zgłoszeń pobytu cudzoziemców<sup>61</sup>, 8 zgłoszeń wymeldowania obywateli polskich<sup>62</sup>, 4 zgłoszenia wymeldowania z miejsca pobytu czasowego cudzoziemców<sup>63</sup>, 5 decyzji administracyjnych wydanych w sprawach meldunkowych<sup>64</sup> oraz 10 wniosków o udostępnienie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców<sup>65</sup>.

Zgłoszenia pobytu oraz zgłoszenia wymeldowania składane były na formularzach zgodnych z wzorami określonymi w załącznikach nr 1-4 do rozporządzenia w sprawie określenia wzorów i sposobu wypełniania formularzy stosowanych przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego<sup>66</sup>, a zaświadczenia o zameldowaniu na pobyt stały i czasowy zostały wydane terminowo i były zgodne z wzorem określonym w załącznikach nr 7 i 8 do ww. rozporządzenia.

Poddane badaniu decyzje wydane zostały terminowo, a także zgodnie z właściwością miejscową i rzeczową organu. Powyższe decyzje doręczono stronom za pokwitowaniem, ze wskazaniem daty doręczenia, zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 oraz art. 46 § 1 k.p.a. Za wydanie ww. decyzji pobrano opłatę skarbową w wysokości określonej w załączniku do ustawy o opłacie skarbowej.

Udostępnianie danych w trybie jednostkowym z rejestru mieszkańców i rejestru zamieszkania cudzoziemców oraz wydawanie zaświadczeń zawierających pełny odpis danych przetwarzanych w rejestrze mieszkańców lub rejestrze zamieszkania cudzoziemców następowało na podstawie wniosków złożonych przez uprawnione podmioty. Dane zostały udostępnione zgodnie z żądaniem wnioskodawców i wyłącznie w zakresie objętym treścią złożonych wniosków. Za wydanie zaświadczeń – w przypadkach, w których zaistniał taki obowiązek – pobrano opłatę skarbową w wysokości określonej w załączniku do ustawy o opłacie skarbowej.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

<sup>60</sup> W tym 10 zgłoszeń pobytu stałego osób o numerach PESEL: [redacted] i wydane w tych sprawach z urzędu zaświadczenia o zameldowaniu i 10 zgłoszeń pobytu czasowego osób o numerach PESEL: [redacted].

<sup>61</sup> W tym 1 zgłoszenie pobytu stałego osoby o numerze PESEL [redacted] i 5 zgłoszeń pobytu czasowego osób o numerach PESEL: [redacted].

<sup>62</sup> W tym 5 zgłoszeń wymeldowania z miejsca pobytu stałego osób o numerach PESEL: [redacted] i 3 zgłoszenia wymeldowania z miejsca pobytu czasowego osób o numerach PESEL: [redacted].

<sup>63</sup> Dotyczy osób o numerach PESEL: [redacted].

<sup>64</sup> Dotyczy spraw oznaczonych: USC.5343.12.2018, USC.5343.301.2018, USC.5343.23.2019, USC.5343.103.2019, USC.5343.169.2019.

<sup>65</sup> W tym 9 wniosków, w przypadku których udostępniono, oznaczone: USC.5345.21.2018, USC.5345.118.2018, USC.5345.149.2018, USC.5345.206.2018, USC.5345.290.2018, USC.5345.26.2019, USC.5345.78.2019, USC.5345.83.2019, USC.5345.176.2019 oraz 1 wniosek, w przypadku którego odmówiono udostępnienia danych, oznaczony USC.5345.172.2019.

<sup>66</sup> Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie określenia wzorów i sposobu wypełniania formularzy stosowanych przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego (Dz. U. z 2017 r. poz. 2411, ze zm.).

1. Przyjęcie zgłoszenia pobytu stałego, dokonanie czynności zameldowania na pobyt stały oraz wydanie zaświadczenia o zameldowaniu na pobyt stały przez pracownika Urzędu Gminy Kotuń będącego jednocześnie osobą dokonującą zgłoszenia pobytu stałego<sup>67</sup>, czym naruszono regulacje określone w art. 24 § 1 pkt 1 k.p.a., zgodnie z którym, cyt.: „(...) Pracownik organu administracji publicznej podlega wyłączeniu od udziału w postępowaniu w sprawie w której jest stroną (...)”.
2. Dokonanie zameldowania na pobyt czasowy oraz wymeldowania z miejsca pobytu czasowego na podstawie niekompletnych formularzy zgłoszeń, tj. niezawierających odpowiednio:
  - a) w 1<sup>68</sup> przypadku – kraju urodzenia w części 1. zgłoszenia,
  - b) w 1<sup>69</sup> przypadku – nazwy miejscowości w części 5. zgłoszenia.
3. Wydanie niekompletnych zaświadczeń o zameldowaniu na pobyt stały i o zameldowaniu na pobyt czasowy, tj. niezawierających odpowiednio:
  - a) w 1<sup>70</sup> przypadku – pieczęci okrągłej organu,
  - b) w 1<sup>71</sup> przypadku – nazwy miejscowości w części „informacje o zaświadczeniu”.
4. Brak uzasadnienia prawnego oraz niepełne uzasadnienie faktyczne w treści dwóch decyzji<sup>72</sup> o umorzeniu postępowania w sprawie wymeldowania z miejsca pobytu stałego, czym naruszono postanowienia art. 107 § 1 pkt 6 i § 3 k.p.a., zgodnie z którymi decyzja zawiera uzasadnienie faktyczne i prawne, przy czym, cyt.: „(...) Uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne – wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa (...)”. Skutkiem powyższego było nienależyte i niewyczerpujące poinformowanie stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które miały wpływ na rozstrzygnięcie sprawy w drodze decyzji administracyjnej.
5. Brak zwrotnych potwierdzeń odbioru w 9<sup>73</sup> poddanych badaniu sprawach dotyczących udostępnienia danych jednostkowych z rejestru mieszkańców. W toku czynności kontrolnych ustalono, że odpowiedzi na wnioski o udostępnienie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców doręczane były za pośrednictwem operatora pocztowego, listem poleconym bez zwrotnego potwierdzenia odbioru, podczas gdy, zgodnie z treścią art. 39 k.p.a., cyt.: „(...) Organ administracji publicznej doręcza pisma

<sup>67</sup> Dotyczy zgłoszenia pobytu stałego osoby o numerze PESEL [REDAKTOWANO].

<sup>68</sup> Dotyczy zgłoszenia pobytu czasowego osoby o numerze PESEL [REDAKTOWANO].

<sup>69</sup> Dotyczy zgłoszenia wymeldowania z miejsca pobytu czasowego osoby o numerze PESEL [REDAKTOWANO].

<sup>70</sup> Dotyczy zaświadczenia o zameldowaniu na pobyt stały wydanego 4 lipca 2018 r. osobie o numerze PESEL [REDAKTOWANO].

<sup>71</sup> Dotyczy zaświadczenia o zameldowaniu na pobyt czasowy wydanego 26 lutego 2019 r. osobie o numerze PESEL [REDAKTOWANO].

<sup>72</sup> Decyzje oznaczone: USC.5343.23.2019 i USC.5343.169.2019.

<sup>73</sup> Dotyczy spraw oznaczonych: USC.5343.21.2018, USC.5343.118.2018, USC.5343.149.2018, USC.5343.206.2018, USC.5343.290.2018, USC.5343.78.2019, USC.5343.83.2019, USC.5343.176.2019.

za pokwitowaniem (...)"'. W wyniku powyższych zaniechań organ nie dysponuje informacją o fakcie i dacie doręczenia odpowiedzi na wnioski.

Ponadto, w wyniku kontroli stwierdzono rozbieżności pomiędzy:

- datą przyjęcia zgłoszenia pobytu stałego, a datą zameldowania oraz wydania i odebrania zaświadczenia o zameldowaniu – w 1<sup>74</sup> przypadku,
- datą przyjęcia zgłoszenia pobytu stałego oraz zameldowania i wydania zaświadczenia o zameldowaniu, a datą odebrania zaświadczenia – w 1<sup>75</sup> przypadku.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania z zakresu prowadzenia ewidencji ludności ocenia się **pozytywnie pomimo nieprawidłowości**.

Wyniki kontroli wskazują, że prawidłowo realizowano zadania w zakresie terminowości wydawania zaświadczeń o zameldowaniu i rozpatrywania wniosków o udostępnienie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców oraz z rejestru zamieszkania cudzoziemców. Decyzje w sprawach meldunkowych wydane zostały terminowo oraz zgodnie właściwością miejscową i rzeczową, jak również prawidłowo wypełniano obowiązek pobierania opłaty skarbowej za ich wydanie. Ponadto przyjmowane zgłoszenia pobytu i wymeldowania były zgodne z wzorami określonymi w rozporządzeniu w sprawie określenia wzorów i sposobu wypełniania formularzy stosowanych przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego. Mając natomiast na uwadze, że w wyniku kontroli stwierdzono przypadki: przyjęcia zgłoszenia pobytu i dokonania czynności zameldowania przez pracownika podlegającego wyłączeniu z załatwienia sprawy, zameldowania oraz wymeldowania na podstawie niekompletnych formularzy zgłoszeń, niekompletnych zaświadczeń o zameldowaniu, niekompletnych decyzji w sprawach meldunkowych oraz doręczania pism bez pokwitowania, a także inne uchybienia – uzasadnione jest sformułowanie oceny pozytywnej pomimo nieprawidłowości.

### III. Wydawanie dowodów osobistych

W kontrolowanym okresie wydano 1381 dowodów osobistych, wpłynęło 130 zgłoszeń utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego, 7 wniosków o udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych (dalej RDO) w trybie jednostkowym, 10 wniosków o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi, 1 zawiadomienie o konieczności unieważnienia dowodu osobistego oraz wydano 1 zaświadczenie zawierające pełny odpis danych przetwarzanych w RDO. W kontrolowanym okresie nie wydawano decyzji odmawiających wydania dowodu osobistego, stwierdzających nieważność dowodu

<sup>74</sup> Dotyczy zgłoszenia pobytu stałego osoby o numerze PESEL [REDAKTOWANO].

<sup>75</sup> Dotyczy zgłoszenia pobytu stałego osoby o numerze PESEL [REDAKTOWANO].

osobistego oraz odmawiających udostępnienia danych w trybie jednostkowym z RDO. W kontrolowanym okresie nie była brakowana dokumentacja związana z dowodami osobistymi.

Badaniu poddano: 30 wniosków o wydanie dowodu osobistego<sup>76</sup>, 10 zgłoszeń utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego wraz z wydanymi zaświadczeniami<sup>77</sup>, 3 wnioski o udostępnienie danych z RDO w trybie jednostkowym<sup>78</sup>, 4 wnioski o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi<sup>79</sup>, 1 zawiadomienie o konieczności unieważnienia dowodu osobistego<sup>80</sup> oraz 1 zaświadczenie zawierające pełny odpis danych przetwarzanych w RDO<sup>81</sup>.

Poddane badaniu wnioski złożone były przez wnioskodawców, a w imieniu małoletnich dzieci przez ich rodziców, zgodnie z art. 25 ust. 1 i 2 ustawy o dowodach osobistych<sup>82</sup>, na formularzach zgodnych z wzorami określonymi w rozporządzeniu w sprawie wzoru dowodu osobistego oraz sposobu i trybu postępowania w sprawach wydawania dowodów osobistych, ich utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu<sup>83</sup>. Do wszystkich badanych wniosków o wydanie dowodu osobistego dołączono aktualną fotografię, o której mowa w art. 29 ww. ustawy, spełniającą wymagania określone w § 7 ust. 1 – 3 rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego oraz sposobu i trybu postępowania w sprawach wydawania dowodów osobistych, ich utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu.

Wydanie dowodu osobistego następowało w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku, zgodnie z regulacją określoną w art. 24 ust 4 powyższej ustawy. Dowody osobiste odbierane były osobiście w Urzędzie Gminy, w myśl regulacji zawartej w art. 30 ust. 1 ww. ustawy. Odbiór potwierdzany był na formularzu odbioru dowodu osobistego, który był zgodny z wzorem określonym w załączniku nr 4 do rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego oraz sposobu i trybu postępowania w sprawach wydawania dowodów osobistych, ich utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu. Formularze

<sup>76</sup> Dotyczy wniosków o wydanie dowodu osobistego osób o nr PESEL, złożonych:

- po raz pierwszy: [REDAKTOWANE];
- z powodu upływu terminu ważności poprzedniego dowodu osobistego: [REDAKTOWANE];
- z powodu zmiany danych: [REDAKTOWANE];
- z powodu utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego: [REDAKTOWANE] (osoba w okresie kontrolowanym złożyła dwa wnioski o wydanie dowodu osobistego z powodu utraty lub uszkodzenia), [REDAKTOWANE] (osoba w okresie kontrolowanym złożyła dwa wnioski o wydanie dowodu osobistego z powodu utraty lub uszkodzenia), [REDAKTOWANE];
- nieodebrane w terminie 2 miesiące od daty ich wydania: [REDAKTOWANE].

<sup>77</sup> Dotyczy zgłoszeń osób o numerach PESEL: [REDAKTOWANE] (osoba w okresie kontrolowanym dwukrotnie zgłosiła utratę dowodu osobistego), [REDAKTOWANE] (osoba w okresie kontrolowanym dwukrotnie zgłosiła utratę dowodu osobistego), [REDAKTOWANE].

<sup>78</sup> Dotyczy spraw oznaczonych: USC.5345.308.2019, USC.5345.310.2018, USC.5345.9.2019.

<sup>79</sup> Dotyczy spraw oznaczonych: USC.5345.257.2018, USC.5345.258.2018, USC.5345.259.2018, USC.5345.160.2019.

<sup>80</sup> Dotyczy unieważnienia dowodu osobistego osoby o numerze PESEL: [REDAKTOWANE].

<sup>81</sup> Sprawa oznaczona: USC.5345.99.2018.

<sup>82</sup> Ustawa z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. z 2019 r. poz. 653, ze zm.).

<sup>83</sup> Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego oraz sposobu i trybu postępowania w sprawach wydawania dowodów osobistych, ich utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu (Dz. U. z 2015 r. poz. 212, ze zm.).

były kompletne, znajdowały się na nich potwierdzenia odbioru, ze wskazaniem daty odbioru oraz czytelnego podpisu osób je odbierających, zgodnie z wymogiem określonym w § 13 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego oraz sposobu i trybu postępowania w sprawach wydawania dowodów osobistych, ich utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu.

Zgłoszenia utraty dowodu osobistego były kompletne oraz zostały złożone na formularzu zgodnym z wzorem określonym w załączniku nr 5 do rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego. W aktach ośmiu poddanych kontroli spraw znajdowały się potwierdzenia doręczenia zaświadczeń o utracie dowodu osobistego. Zaświadczenia wydane były z urzędu oraz na formularzu zgodnym z wzorem określonym w załączniku nr 7 do rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego.

Dowody osobiste unieważniano w terminach określonych w art. 50 ust. 3 ustawy o dowodach osobistych. Dokumentacja związana z dowodami osobistymi przechowywana była zgodnie z regulacją określoną w art. 62 ww. ustawy.

Udostępnianie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi następowało na podstawie wniosków złożonych przez uprawnione podmioty. Dokumentacja została udostępniona zgodnie z żądaniem wnioskodawców i wyłącznie w zakresie objętym treścią złożonych wniosków.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Przyjęcie 2 wniosków o wydanie dowodu osobistego z powodu jego uszkodzenia<sup>84</sup>, bez jednoczesnego przyjęcia od osób zgłoszeń o utracie lub uszkodzeniu ich dowodu osobistego. W obu badanych przypadkach nie wydano wnioskodawcom zaświadczeń o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego. Postępowaniem takim naruszono odpowiednio postanowienia art. 47 ust. 1 i 5 ustawy o dowodach osobistych.
2. Brak potwierdzenia doręczenia dwóch odpowiedzi<sup>85</sup> na wnioski o udostępnienie danych jednostkowych z RDO. W przedmiotowych sprawach odpowiedzi na wnioski zostały wysłane listem poleconym bez zwrotnego potwierdzenia odbioru, czym naruszono wymóg określony w art. 39 k.p.a., zgodnie z którym organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem. W wyniku powyższych zaniechań organ nie dysponuje informacją o fakcie i dacie doręczenia odpowiedzi na wnioski.

---

<sup>84</sup> Dotyczy wniosków o wydanie dowodu osobistego osób o numerach PESEL: [REDACTED].

<sup>85</sup> Dotyczy dwóch spraw oznaczonych: USC.5345.308.2018 i USC.5345.310.2018.

Ponadto w wyniku kontroli stwierdzono:

- przyjęcie niekompletnego wniosku o wydanie dowodu osobistego<sup>86</sup>, niezawierającego w części 1. oznaczenia płci osoby, dla której dowód zostanie wydany;
- wydanie niekompletnego zaświadczenia o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego<sup>87</sup>, niezawierającego w części 3. sposobu zgłoszenia oraz wskazującego w części 5., że zaświadczenie zostało wydane na wniosek, podczas gdy zostało wydane z urzędu.

Przedstawiając powyższe, realizację zadania w przedmiocie wydawania dowodów osobistych, ocenia się **pozytywnie pomimo nieprawidłowości**.

Wyniki kontroli wskazują, że prawidłowo były realizowane zadania w zakresie terminowości wydawania dowodów osobistych, odbioru dowodów osobistych, weryfikacji kompletności formularza zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego oraz przechowywania dokumentacji związanej z dowodami osobistymi. Mając natomiast na uwadze, że w wyniku kontroli stwierdzono przypadki nieprzyjęcia zgłoszeń o utracie lub uszkodzeniu dowodu oraz niewydania zaświadczeń na podstawie ww. zgłoszeń, doręczania pism bez pokwitowania, a także inne uchybienia, uzasadnione jest sformułowanie oceny pozytywnej pomimo nieprawidłowości.

**Przedstawiając powyższe ustalenia, zobowiązuję Pana Wójta do podjęcia działań w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości, a w szczególności do:**

1. Sporządzania kompletnych aktów małżeństwa oraz protokołów przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński, a także weryfikacji kompletności zapewnień złożonych przez nupturientów, w tym w szczególności z uwzględnieniem wymogów określonych w art. 76 ust. 4 pkt 4, art. 87 ust. 2 pkt 3 oraz art. 88 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.
2. Zamieszczania w akcie sporządzonym w trybie transkrypcji adnotacji o dostosowaniu pisowni danych zawartych w zagranicznym dokumencie do reguł pisowni polskiej na wniosek złożony wraz z wnioskiem o dokonanie transkrypcji, zgodnie z wymogiem określonym w art. 23 ww. ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.
3. Oznaczania akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego zgodnie z wymogiem określonym w § 43 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego.
4. Wyłączania od udziału w postępowaniach w sprawach meldunkowych pracowników będących stronami postępowania, zgodnie z wymogiem określonym w art. 24 § 1 pkt 1 k.p.a.

---

<sup>86</sup> Dotyczy wniosku o wydanie dowodu osobistego osoby o numerze PESEL [REDAKOWANE].

<sup>87</sup> Dotyczy zaświadczenia o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego wydanego osobie o numerze PESEL [REDAKOWANE].



5. Weryfikacji kompletności przyjmowanych zgłoszeń pobytu, zgłoszeń wymeldowania oraz wniosków o wydanie dowodu osobistego.
6. Wydawania kompletnych zaświadczeń o zameldowaniu oraz o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego, zawierających wszystkie wymagane dane wynikające z wzorów zaświadczeń, stanowiących odpowiednio załączniki do rozporządzenia w sprawie określenia wzorów i sposobu wypełniania formularzy stosowanych przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego oraz rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego, jego wydawania i odbioru oraz utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu<sup>88</sup>.
7. Zamieszczania uzasadnienia prawnego oraz pełnego uzasadnienia faktycznego w treści wydawanych decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie wymeldowania, zgodnie w wymogiem określonym w art. 107 § 1 pkt 6 i § 3 k.p.a.
8. Doręczania odpowiedzi na wnioski o udostępnienie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców oraz odpowiedzi na wnioski o udostępnienie danych jednostkowych z RDO w sposób przewidziany w art. 39 kpa, tj. za pokwitowaniem.
9. Przyjmowania wniosków o wydanie dowodu osobistego z powodu utraty lub uszkodzenia po weryfikacji faktu dokonania zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego, a w przypadku jego braku – przyjmowania zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego oraz wydawania zaświadczeń o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego, zgodnie z wymogami określonymi w art. 47 ust. 1 i 5 ustawy o dowodach osobistych.

Ponadto zwracam uwagę na konieczność:

- zamieszczania w aktach zgonu poprawnych danych, w tym w szczególności w zakresie nazwiska rodziców osoby zmarłej;
- opatrywania protokołów zgłoszenia zgonu – pieczęcią urzędową, a podpisów osoby sporządzającej protokół – pieczęcią z imieniem, nazwiskiem i stanowiskiem służbowym, zgodnie z wzorem protokołu zgłoszenia zgonu, stanowiącym załącznik nr 21 do rozporządzenia w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego;
- weryfikacji poprawności danych w zapewnieniach o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, z uwzględnieniem wymogów określonych w art. 76 ust. 4 pkt 1 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego;
- dostosowywania pisowni danych zawartych w zagranicznym dokumencie do reguł pisowni polskiej na wniosek w tym zakresie złożony z wnioskiem o dokonanie transkrypcji – po ustaleniu istnienia

---

<sup>88</sup> Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 stycznia 2020 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego, jego wydawania i odbioru oraz utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu (Dz. U. poz. 31).

- przesłanek do dostosowania pisowni danych do reguł pisowni polskiej określonych w art. 104 ust. 7 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego;
- podawania w danych przy akcie wymaganych informacji, w tym w szczególności kraju urodzenia lub kraju miejsca zgonu, obywatelstwa oraz numeru PESEL wskazanych w nich osób;
  - dołączania przypisków do aktów sporządzonych w drodze transkrypcji oraz aktów dotyczących osób, których dotyczy akt przeniesiony do rejestru stanu cywilnego – zgodnie z wymogiem określonym w art. 25 ust. 1 i 2 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego;
  - wzywania na podstawie art. 64 § 2 k.p.a. wnioskodawców niebędących osobami, których dotyczy akt lub zdarzenie podlegające transkrypcji ani przedstawicieli ustawowymi osób, których akt dotyczy – do potwierdzenia posiadania interesu prawnego w sprostowaniu lub uzupełnieniu aktu stanu cywilnego oraz do wykazania interesu prawnego lub faktycznego w transkrypcji, ze względu na wymogi określone w art. 35 ust. 3, art. 37 ust. 3 oraz art. 104 ust. 4 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego;
  - wskazywania we wnioskach o wyrażenie zgody na wyniesienie ksiąg stanu cywilnego poza lokal Urzędu Stanu Cywilnego – akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego w przypadku, gdy będą one podlegały wyniesieniu, zgodnie z wymogiem określonym w art. 27 ust. 3 ww. ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego;
  - dostosowania formularza wniosku o zmianę imienia lub nazwiska do wymogów określonych w art. 11 ust. 1 pkt 1 ppkt b ustawy o zmianie imienia i nazwiska;
  - doręczania decyzji o zmianie imienia lub nazwiska z zachowaniem wymogów określonych w art. 39 i art. 46 § 1 k.p.a.;
  - wydawania decyzji w sprawie zmiany imienia i nazwiska po upływie określonego w zawiadomieniu o wszczęciu postępowania terminu na zapoznanie się z aktami i możliwości wypowiedzenia się w sprawie, mając na uwadze zasady określone w art. 8 § 1 oraz art. 10 § 1 k.p.a.;
  - zaprzestania uzupełniania decyzji wydanych na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska z naruszeniem trybu określonego w art. 111 § 1a i 1b k.p.a.;
  - dokumentowania daty doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania, stosownie do wymogów określonych w § 42 ust. 2 Instrukcji kancelaryjnej stanowiącej Załącznik Nr 1 do rozporządzenia w sprawie instrukcji kancelaryjnej, w związku z postanowieniem art. 127a § 2 k.p.a.;
  - weryfikacji poprawności i zgodności danych w zakresie dat przyjęcia zgłoszeń pobytu stałego, dat zameldowania oraz dat wydania i odebrania zaświadczeń o zameldowaniu.

Odstępuje się natomiast od sformułowania zalecenia w zakresie usunięcia z formularza wniosku o zmianę imienia lub nazwiska klauzuli o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań ze względu na stwierdzony w trakcie kontroli fakt zaprzestania tej praktyki w 2019 roku.

Przedstawiając powyższe informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze oraz zobowiązuję Pana Wójta na podstawie art. 49 ww. ustawy do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

*Bogusław Krupa*  
Zastępca Dyrektora  
Wydziału Kontroli